

SAHİBİ

İst. Yük. İslâm Enstitüsü Mezunları
Cemiyeti Başkanı

Mustafa PEKTUT

★

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Cahid BALTACI

★

İDARE MÜDÜRÜ

Hüseyin ERDEM

★

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: Rıza ÖZSU

Konya: Ali MARAŞLIGİL

Kayseri: İsmail ELİUZ

İzmir: Ali ARSLAN

Erzurum: N. Tayyar TAŞ

★

İDAREHANE

Nuruosmaniye Cad. No: 8/6

Telf.: 22 46 02 Cağaloğlu — İST.

Haberleşme ve Havale

P.K. 1315 SİRKECİ — İSTANBUL

★

ABONE VE İLÂN

Yıllık 12 sayı 40 TL.

Altı aylık 6 sayı 20 TL.

Yabancı memleketlere posta ve kurtasiye ücreti eklenir.

Her türlü reklâm ve ilânlar özel tarifeye tabidir.

★

Yıl: 3 — Sayı: 28

Tarih: 10/2/1973

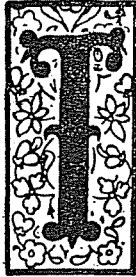
Dizgi — Baskı

İrfan Matbaası — İST.

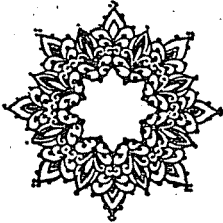
Sosyoloji

Marxizm ve Bilim

Sabri AKDENİZ
İst. Yüks. İslâm Enstitüsü
Öğretim Üyesi

ARİH boyunca her çağın kendine göre inandırma kandırma ve rûhî baskı usulleri olmuştur. Bu bakımdan Ortaçağın davranışı çok kesin ve belirgindir. Skolastik adı verilen bu davranış bilgiyi belli bir takım kitaplarda aramak, çözümü gereken bir mesele karşısında kalındığında yetkili bilinen bir takım kişilere veya eserlere başvurmak, onlara uyararak, onların düşünüş, görüş ve bilgi gerçevesi içinde bir çözüm yolu arayıp bulmaktır. Papaz «İncilde böyle yazıyor» dedi mi artık akar sular durur, başka türlü düşünmek kimsenin aklına gelmez, haddine düşmezdi. Öte yandan, bilim alanında yetki Aristo idi, atın ağzında kaç diş bulunduğunu öğrenmek isteyen, üç-beş atın ağzlarını açıp dişlerini sayacak yerde Aristo'yu açıp bakmalı, atın diş sayısını ondan öğrenmeliydi. Yoksa bilim adamı sayılmaz, bilginler arasına sokulmazdı. Marksçılar, bilimde bu Ortaçağ davranışının, mesele çözme, bilgi edinme yolunu, Rusya'dan başlayarak onun önderliğinde başka ülkelerde, bu arada yurdumuzda da hortlatmıştır. Her işi Marx-Lenin, Mao kalıbına dökmeye, onların ölçülerine göre kesip biçmeye bakarlar. Bir mesele karşısında kaldılar mı ilk ve son yetki olarak, çözüm için onlara başvururlar. Bir sonuca varmak, çözüm yolu bulmak, doğruyu ortaya çıkarmak için başka bir yol bulunabileceğini kabul etmezler. Edenlere de kimi şüphe kimi hırsla, bir takımı da küçümseyerek bakarlar. Onlara göre gerçek ilim adamı yalnız Marksçı olan bilim adamıdır. Marxçı olmayan bilim adamı da olamaz. Bakınız bir Marxçı bilim adamı ne diyor: «Marksist, bütün bilimleri bir diyalektik sentez haline getirmiş kişidir. Gerçek bilim adamı okuduğu kitaplara veya diplomasını aldığı kürsüye göre değil, diyalektik tarih anlayışına göre yorumlar toplum

yapılarını. Bir ayırımı yapmak gerekiyorsa Marksist ve Marksist olmayan bilim adamı, yani gerçek bilim adamı ile yabancı bilim adamı ayırımı yapılır.

«İncil'e inanırsan hıristiyansın, inanmazsan vay haline!..» demekle birdir bu. Ancak dinler için böyle düşünmek tabiidir, ama, gelgelelim, bilim din değildir; Dinden başka, dinin dışında bir şeydir. Bu zavallı yazarın Marksçılıktan gözleri karardığı, bu yüzden Müsbet İlimin ne olduğunu göremediği, kavrayamadığı anlaşılıyor. Müsbet İlim kavramasından geçtik, kendinin içine düştüğü çelişkilerin de farkında değil. Gerçek bilim adamı okulda okuduğu kitaplara göre değil, diyalektik tarih anlayışına göre yorumlar, toplum olaylarını,» derken acaba Moskova'da, Taşkent'te, Bakû'da, Prag v.b. yerlerde durumun ne olduğunu, bilginlerin, ya da öğrencilerin okulda okudukları kitaplar dışında yorum yapıp yapamayacaklarını düşündü mü? Tabii oradakiler artık bilim sınıflarının sonuna varmıştır; toplumla ilgili bilim dallarında artık yapılacak bir şey kalmamıştır. Marksçıların kendi görüşlerine «bilimsel» damgasını vurmaları boşuna değildir. Çağımızda bilim, değerler düzeni içinde en üst yeri tutmaktadır. Bunun içindir ki, Orta çağ'da kilise tarafından İncil, bilginlerce Aristo, v.b. nasıl kullanılmışsa günümüzde de bilim öyle, aynı biçimde inandırma ve kandırma vasıtası, aracı olarak kullanılmaktadır. Kişi dara geldi mi, karşısındakini dediğine inandıramadı mı «Ne yapayım,» diyor «özel inancım, özel düşünüşüm değildir bu benim. Bilimin vardığı bir sonuçtur, bilimseldir.» Ortaçağ'da kötüye, yanlış yolda kullanılışıdır bu. Bilerek bir kişi, zümre, ya da siyasî görüşü çıkarına kullanılmışsa ahlâksızlıktır da. Çünkü çok defa varılan sonucun gerçekten bilim yoluyla, bilim usulleri iyi ve doğru kullanılarak elde edilip edilmediğini bilemeyiz. Ancak yeter bilgi ve tecrübemiz varsa, araştırma verilerini, incelenen olayları, kendilerinin yargılarını inançlarını yapıp yapılmadığını bilebiliriz. İlmî düşünüş sâdece desteklenen sonuçların doğru olacağı inancına sıkı sıkıya bağlıdır. Nalıncı keseri gibi kendine yontan bilgin olamaz. Araştırma verilerini, incelenen olayları, kendilerin yargılarını inançlarını destekleyecek biçimde seçip yorumlamak doğru araştırma, bilime sırt çevirmektir. Böyle davrananlar gerçek bilgin değildir; bilginlik için gerekli araştırma, düşünme alışkanlıklarını edinmemişlerdir.

Komünistler, Marks, Lenin v.b. nin tarih, toplum, iktisad üstüne görüşlerini, sadece bilim ışığında araştırma konusu yapacak yerde, önceden doğru diye benimseyip onlara yorum eklemek (şerh yazmak), onları genişletmek ve propagandasını yapmayı tercih etmekle ilmî düşünüşe sırt çevirmiş, «BİLİMSEL» olmaktan çıkmış, Ortaçağın bilgi edinme ve aktarma usulünü ve ilim karşısındaki yöneltisini «attitude» benimsemiş oluyorlar. Bu bakımdan Marksçı davranışı ve tutumu ilmî olmadığı gibi, çağımızın bilgi anlayışına, bilgi elde etme usullerine de aykırıdır. Marksçının bütün kaygısı kendi sınırlarını

değişmez, tabii doğrularmış gibi göstermek; ayrıca bunları propaganda aracı olarak kullanmaktadır.

Bugüne değin yeni siyaset, iktisad görüşleri ortaya atanların hepsi, toplumu en iyi yönetme yolunu bulduklarını sanmışlardır. Bu görüşler peşlerinden önce birtakım kimseleri, daha sonra bazı ülkelerde kitleleri ardından sürüklemiş, ayaklanmaları körükleyip sel gibi kan akmasına yol açmış; hükümetleri devirip kendi düzenini getirmiş, bazı milletlere büyük çıkarlar sağlarken bir takımına da büyük zararlar vermiş, hatta bazı toplumlari yok edip tarihten silmiş, ne var ki hiçbirini alına yazılmış olan kaçınılmaz yazıdan (alın yazısından) kurtulamamıştır: Gün geçtikçe eksik, aksak yönleri görülmüş, eskimiş, kendinden önceki görüşlerin akibetine uğramış, daha çok hakim olduğu toplumda, biraz da insanlığa bir takım katkılarda bulunarak yerini her toplumun kendine uygun, kendi için daha sağlam, verimli ve güvenilir görüşlere yerini bırakmıştır. Özellikle katı düzenlerin yıkılışı daha acıklı olmuş, esnek, esnemeğe, kendi kendini yenilemeğe elverişli düzenler daha sürekli yaşama yollarını bulmuşlardır. Karşılaştığı meselelere, ülkesine ve kendi yapılarına ve çıkarlarına en uygun gözüm yolunu bulamayan milletlerin vay haline...

Markşçılık bilim değil bir idare, iktisad, düzen görüşüdür. Bilim ise hiçbir görüşün yardakçısı değildir. İlimin, ilim adamının işi,, görevi olayları gözlemek, sebep-sonuç bağlarıyla açıklamaya çalışmaktır. Komünistlik, markşçılık da toplum bilimlerinin bir konusudur. Biyoloji bilgini mikroskop altında bir mikrobu nasıl gözler, incelerse, toplumbilimci (sosyologları) de markşçılığı tıpkı öyle, aynı kaygı ile, davranışlarını, yapısını anlamak için gözler. Komünizmin önünde sonunda dünyaya hakim olacağı kuruntusu da bir kehanettir. Kehanet ise bilimle hiç, ilgisi olmayan bir konudur.

«Markşçi olmayan bilim adamı olamaz.» diyen Ruslar bunu iyi uyguladılar. Bilimin ve ilim adamlarının markşçılığı inceleme, araştırma konusu yapmasını önlediler. Her ikisini markşçılığın, onu da Rus sömürgeciliğinin emrine koştular, 50 yıldır Rus çıkarları yolunda başarı ile kullanıyorlar.

AÇTIĞIMIZ YARIŞMA HAKKINDA

3. cildimizin birinci sayısı olan 25. sayımızda okurlarımız arasında bir inceleme yarışması açtığımızı duyurmuştuk. 26. sayıdan itibaren mecmuamızın İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Mezunları Cemiyetine intikal etmiş olması dolayısıyla yeni idare heyeti, daha çok okuyucunun iştirakini sağlamak düşüncesiyle yarışmanın tarihini uzatmış bulunmaktadır. Buna göre yarışma aynı şartlarla Nisan 1973 tarihi sonuna kadar uzatılmıştır. Muhterem okuyucularımıza duyurur çalışmalarında başarılar dileriz.

İSLÂM MEDENİYETİ